

# NOWINY

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.

Cena numeru 20 gr.

Redakcja i Admin. Tarn. Góry — Tel. 1034

Wychodzi w każdą środę i sobotę.

R e k l a m y:

0,20 zł za 1 łamowy wiersz mm

Ogłoszenia według

--- umowy. ---

## Futra!

Zawiadamiam Szanowną Publiczność z Tarnowskich Gór i okolicy, że wykonuję

## Futra!

### wszelkie roboty kuśnierskie

wzorowo i starannie w mojej pracowni.

W bieżącym miesiącu wykonuję wszelkie reperacje i przeróbki po cenach o 40 proc. niższych. Przyjmuję również wszelkie skórki do wygarbowania.

O łaskawe poparcie prosi

**S. Blum,**

Tarnowskie Góry, Krakowska 25,  
Wejście z ulicy Staropocztowej. —

## Straszna epidemia tyfusu plamistego dziesiątkuje ludność w Bolszewji.

Masowe groby w barakach. — Krwawe bunty. — W Archangielsku sroży się śmierć.

Z Moskwy donoszą: W północnej Rosji szaleje w niesłychanych rozmiarach epidemia tyfusu plamistego, tak że władze sanitarne stoją wobec tej klęski bezradne.

Szczególnie silnie szaleje epidemia wśród więźniów wykonujących roboty przymusowe na terenach leśnych Archangielska.

Mieszkańcy wielkiej ilości baraków wymarli co

do jednego, tak że

**baraki przedstawiają się jak masowe groby.**

Na nędznych wiązkach słomy leżą pospołu umarli i chorzy. Strażnicy z obawy przed zarażeniem uciekli z obozów. Korzystając z tego więźniowie organizują się w gromady i próbują ucieczki, przyczem przychodzi do krwawych starć ze strażnikami. Dotychczas

umiera przeciętnie 100 więźniów dziennie.

Epidemia rozszerzyła się również na robotników portowych i marynarzy zagranicznych okrętów stojących w Archangielsku dla załadowania zboża.

Najgroźniej szerzy się epidemia tyfusu na wyspach Sołowieckich.

— 0 —

## Wielki plan kolonizacji bezrobotnych w Niemczech.

Berlin. Gabinet Rzeszy zajmował się onegdaj planem opracowanym w tajemnicy przez ministerstwo finansów, a mającym na celu skolonizowanie bezrobotnych na małych działkach rolnych.

Plan ten przewiduje osiedlenie bezrobotnych na działkach dwu- do czteromorgowych w pobliżu większych miast. Już do wiosny roku przyszłego rząd niemiecki zamierza osiedlić około 100.000 bezrobotnych. Sfinalizowanie tego planu dla 100.000 osób kosztować ma 250 milj. marek, przyczem zużyte mają być środki, płynące z podatków czynszowych i opóżyczkowanych gruntów państwowych oraz komunalnych.

Kolonizowanie bezrobotnych ma na celu upro-

duktywnienie zasiłków od bezrobocia, ponieważ bezrobotni sami mają pracować przy wznoszeniu tanich domków i zabudowań za wynagrodzeniem nie większym, aniżeli normalny zasiłek bezrobotnych. Koszta budowy jednego domku wynosić mają około 2.500 marek.

Jak słychać, socjal-demokraci zgodzili się na przeprowadzenie tego planu, natomiast komuniści rozpoczęli energiczną propagandę przeciwko tym poczynaniom, które oczywiście mogą utrudnić ich agitację wywrotową. Ostro występują również przeciwko temu planowi niemiecko-narodowi, powołując się na to, iż plan ten nie przewiduje masowej kolonizacji na niemieckim wschodzie.

## Istny potop, burze i śniegi we Francji.

W ostatnich dniach rozpętały się niemal nad całą Francją szalone burze, trąby wodne i olbrzymie ulewę, które niby potop zalewają duże połacie kraju.

Ze wszystkich stron Francji nadechodzą wiadomości o ogromnych spustoszeniach, wyrządzonych przez burze i ulewę. Rozmaite drogi stały się wprost nie do przebycia na przeciąg wielu dni. Szkody materialne są olbrzymie, a deszcze padają w dalszym ciągu bez przerwy. Wzbierają rzeki i strumienie. Wzrasta niepokojąco stan wody na rzekach Marnie, Sekwanie, Mozie i innych. Pola i łąki stoją w wielu miejscach pod wodą.

Z Tuluzy donoszą, iż nad miastem tem i jego

okolicą spadł wczoraj grad, zmieszany z deszczem, który wyrządził poważne szkody w winnicach, sadach i na polach kukurydzy.

W Szampanji gwałtowny cyklon zniszczył również wiele winnic i zbiorów.

W Maurienne, Tarentaise i w Owernji spadły śniegi. Temperatura skutkiem tego obniżyła się znacznie. Zbiory jesienne gniją na polach.

O fatalnych stosunkach atmosferycznych donoszą również z Sabaudji. Śnieg pada tam obficie od wczoraj. W okolicach Chambery widzi się białe szczyty góry Margeriaz i góry Granier.

— 0 —

## Niemcy wystąpili z 5-tą skargą przeciw Polsce.

P. Graebe zaczepia ustawę o reformie rolnej.

„Przedstawiciel” mniejszości niemieckiej, członek sejmu polskiego, poseł Graebe wniósł do sekretariatu Ligi Narodów nową skargę antypolską, a mianowicie w sprawie rzekomo stronniczego na niekorzyść Niemców osiadłych w Polsce wykonywania ustawy agrarnej.

Przytaczając rzekome dowody pokrzywdzenia, skarga domaga się w sposób naglący interwencji Ligi Narodów, przyczem atakuje także orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

W ten sposób potwierdza się doniesienie „I. K. C.”, że strona niemiecka przystąpiła w tej chwili do skoncentrowanego ataku przeciw Polsce, albowiem Liga Narodów otrzymuje na tej sesji już piątą skargę niemiecką. (Teror wyborczy, zapisy szkolne na Śląsku, tępienie szkolnictwa niemieckiego, proces o szpiegostwo w Grudziądzu, w zanadru mają zaś Niemcy ponadto sprawę „ukraińską”).

— 0 —

## 6 milionów bezrobotnych — 30 milionów głodujących.

Według doniesień z Chicago, w ubiegłą niedzielę odbyły się w wielu miastach Stanów Zjednoczonych wiece, na których mówcy przedstawiali zebranym robotnikom tragiczne położenie szerokich mas pracowniczych w Ameryce. Według przedstawień wspomnianych mówców, obecnie w Stanach Zjednoczonych A. P. znajduje się około 6 milionów bezrobot-

nych, co stanowi do 30 milionów głodujących, licząc bezrobotnych wraz z ich rodzinami.

Mówcy podnosili jako konieczne remedium dla złagodzenia okropnej sytuacji, wprowadzenie 5-dniowego ogólnego dnia roboczego, dzięki czemu wielu bezrobotnych uzyskałoby zarobek.

— 0 —

## Jasnowidząca z Konnersreuth przepowiada katastrofę światową?

Przed kilku dniami podaliśmy, iż władze katolickie zupełnie trzymają się zdala od jasnowidzącej z Konnersreuth, która w ostatnich czasach wypowie-

działa posłuszeństwo władzy duchownej i bez jej pozwolenia odbywała kilkakrotne podróże. Obecnie pisma niemieckie podają sensacyjną wiadomość, iż

osoby, które odwiedziły Teresę, usłyszały od niej proroctwa, dotyczące się bliskiej katastrofy światowej. Katastrofa ta już ma zajść w miesiącu wrześniu w postaci gigantycznych wylewów i niszczących ludzkość chorób, które obejmą cały świat. Katastrofa powodzi będzie drugim potopem.

Przepowiednie te wywołały wśród ludności wielkieaniepokojenie. Wskutek tego władze policyjne zabroniły Teresie Neumann przyjmowania dalszych wizyt, nawet choćby to były osoby z wyższego duchowieństwa.

Z kół katolickich znowu zapewniają, iż rzekome te proroctwa są tylko wynysłami, puszczaniami przez przeciwników jasnowidzącej, celem zdyskredytowania jej.

## Król angielski zrezygnował z części swoich apanaży.

Król zawiadomił premjera o zamiarze zmniejszenia swej listy cywilnej o 50.000 f. szt., aby w ten sposób przyczynić się osobiście do zmniejszenia wydatków państwowych. Podobnie królowa i inni członkowie rodziny królewskiej, utrzymujący ustawowe apanaże, wyrazili życzenie zredukowania ich.

Mac Donald podziękował królowi i członkom rodziny królewskiej za danie tak szlachetnego przykładu. Książę Walji, który nie otrzymuje ustawowo apanaży zawiadomił premjera, że ze swej strony przyznaje 10.000 f. szt. na cel opanowania kryzysu finansowego.

## Niezwykły „rekord“

warszawskiego kupca.

Jeden z warszawskich kupców galanteryjnych p. Klingbajn, osiągnął w tych dniach niezwykle „rekord”, zyskując w stołecznych sferach handlowych przydomek „niezniszczalnego jubilata”.

Pan K. przebył zwycięsko — 438 sekwestrów i 278 licytacji (!), które wyznaczono mu w czasie od r. 1922. P. K. miał w swem przedsiębiorstwie ponad 200 licytacji, na których po porozumieniu się z licytantami sam nabywał za bezcen swoje towary, składając zawodowym licytantom za dopuszczenie go do kupna haracz w wysokości — 5.000 złotych.

Obecnie, gdy Urząd Skarbowy obiecał p. K. dalszą licytację, zwrócił się „rekordzista” do władz skarbowych, aby jemu i sobie oszczędziły przykrości, gdyż obie strony na tem dużo tracą, niszcząc placówkę, która wykazała tyle odporności wobec kryzysu i niepomyślnej konjunktury.

## 18-letni Polak w Ameryce

skazany na 120 lat więzienia.

Zamieszkały w Everett w stanie Massachusetts 18-letni Polak Józef Romanowicz skazany został za kilka popełnionych zbrodni na łączną karę 120 lat więzienia.

Romanowicz skazany został za trzykrotny zbrojny napad rabunkowy, ograbienie i usiłowane zamordowanie urzędnika sądowego, oraz ucieczkę z więzienia. Niezwykły rekord!



(g) W czwartek punktualnie o godz. 6-tej po południu zajął przewodniczący Rady Miejskiej p. Bacik posiedzenie R. M. Na porządku dziennym znajdowało się 12 punktów.

Punkt pierwszy — przyjęcie do wiadomości protokołu głównej i miejskiej Kasy Oszczędności został do następnego posiedzenia odroczony. Zmiana linii regulacyjnej na narożniku ul. Franka i Lublinieckiej, (ref. radny p. Jasiulek) jednogłośnie uchwalono. Dla biura ewidencji ruchu uchwalono dodatkowy kredyt w wysokości 2000 zł. Referowali pan Tyczka, oraz p. Stawinoga. Słusznie podkreślali, iż Magistrat powinien przy rozdzielaniu jakichkolwiek robót uwzględnić wyłącznie przedsiębiorstwa miejscowe. Większą dyskusję wywołał punkt 11 obrad w sprawie uchwały budowy bekonarni. Szczegółowy referat techniczny wygłosił radny p. Jasiulek, zaś takowy pod względem gospodarczym p. Tyczka. P. in. przeczytał p. Tyczka warunki budowy oraz pożyczki mającej być udzieloną przez p. Janoszkę na budowę bekonarni. Warunki te wszyscy mogą przyjąć tylko z największym zadowoleniem do wiadomości, gdyż są one korzystne dla naszego miasta.

Koszty budowy bekonarni wraz z urządzeniem wynoszą 350.000 zł. P. Janoszka poza tym zobowiązał się w bekonarni zatrudniać wyłącznie pracowników tej miejscowości, oprócz dwóch specjalistów.

Przystąpiono do ostatniego punktu obrad dziennych w sprawie uchwały subwencji na pomnik poety śląskiego Lompy w Lubszy. Większością głosów bez dyskusji na wniosek p. przewodniczącego Bacika uchwalono na ten cel 100 zł. która to kwota wyasygnowana ma być z funduszy przeznaczonych do dyspozycji Rady Miejskiej.

Dziwić należy się, że ani jeden członek R. M. nie zabrał głosu względnie interpelował w sprawie fiaska kanalizacyjnego. Czy to taka bagatela nad którą przechodzi się do porządku dziennego? Nie jest wykluczone, iż dochodzenia w tej sprawie jeszcze nie są ukończone. W każdym bądź razie przewodniczący R. M. powinien był o tem nieszczerliwym wypadku kanalizacyjnym przy ul. Dworcowej, chociaż tylko małe wyjaśnienie dać. Obywatele tego żądają.

— 0 —

## Co to jest bekonarnia?

(k) Bekonarnie są to zakłady marynowania wieprzowiny na wielką skalę. Odbiorcą bekonów polskich jest wyłącznie Anglia, głównymi rynkami Londyn i Hull. Już przed wojną istniały w Polsce dwie bekonarnie, obecnie mamy 30. Zdolność przetwórcza tych wszystkich zakładów wynosi około 45 000 świni tygodniowo. W roku 1926 Polska w rzędzie krajów eksportujących bekony do Anglii stała na ostatnim miejscu. Obecnie po Danii zdobyła już drugie. Rząd Polski popiera wszelkimi siłami eksport bekony, albowiem Anglia jest jedynym tylko rynkiem zbytu dla polskiej trzody chlewnej po utracie tak ważnych i pojemnych rynków, jakimi są Praga i Wiedeń. Do przerobu na bekony wybiera się tylko młode świny od 6 do 10 miesięcy o wadze 80 do 100 kg. żywej wagi. Po uboju świny dla lepszej konserwacji zostaną opalone w specjalnym piecu duńskim. Po rozcięciu wieprzka na dwie połówki zostaną wycięte: kręgosłup, płuca, jelita, sadło, głowa, kończyny aż do drugich stawów, które to części pozostają w kraju jako odpadki i które prze-

ważnie biedna ludność nabywa ze względu na niskie ceny sprzedaży. Połówki same po 24 godzinowym przechłodzeniu zostaną nastrzyknięte ropą solną (solanką) i układane w olbrzymich basenach, zajmujących 400 — 500 połówek. Po 5-ciu dniowym peklowaniu w basenach bekony zostaną wyjęte i według tłuszczu i wagi sortowane i zasztywane po 4 połówki w specjalnych do tego przeznaczonych workach. Z bekonarni wysyła się je wagonami chłodniczymi do Gdyni, stąd statkami do Anglii. W Anglii nabywają je wędzarze i od tych rzeźnicy i sklepy spożywcze. Bekony to specjalność Anglików, spożywane one będą bez dalszego przygotowania, jedynie oblane jajecznicą, (tak zw. Spiegelei). Tygodniowo odbiera Anglia około 200.000 świni, z czego dostarcza Danja 125 000, Polska 30.000, Holandia 20.000, a resztę Irlandja, Szwecja, Łotwa i Litwa. Polska zdobyła rynek angielski kosztem Kanady, która jeszcze w roku zeszłym sprowadzała w dosyć poważnej ilości do Anglii.

— 0 —

(g) **Kurs tańców.** W środę dnia 16 bm. wiecz. rozpoczyna się kurs tańców w sali Hot. pod Lipami o godz. 8 dla Pań, zaś o godz. 9-tej dla Panów. Zgłoszenie przyjmuje właściciel Hotelu pod Lipami. Pozatem zwracamy uwagę na dzisiejsze ogłoszenie Szkoły dla Modnych i Towarzyskich Tańców.

(g) **Z. O. K. Z.** Koło Miejsceowe Związku Obrony Kresów Zachodnich w Tarnowskich Górach przypomina swym członkom o zebraniu miesięcznem mającym się odbyć w środę dnia 16 września 1931 r. o godz. 19,30 na dużej sali Szkoły Górniczej ul. Karola Miarki.

Referat na temat „Cieplice Tremczyńskie z obrazami świetlnymi” wygłosi p. Inżynier Piestrak, Dyrektor Szkoły Górniczej.

(y) **Odlot ptaków wędrownych.** W tych dniach opuściły nas gromadzące się już od tygodni jaskółki i szpaki, udając się w ciepłe strony. Wnioskować z tego stosunkowo wczesnego odlotu ptaków należy, że w bieżącym roku będziemy mieli wczesną zimę.

(g) „**Jobsjada**”. Na półkach księgarskich tutaj miejscowości ukazała się wspaniała broszurka p. t. „Jobsjada”. Epopeja komiczna w trzech częściach Dra Karola Arnolda Kortuma, z przedmową i w przekładzie

**Drugi konkursowy lot młodych gołębi pocztowych**, który odbył się w niedzielę, dnia 6 bm. z Ostrowa (160 km) tutaj. Tow. Hod. Gołębi Pocztowych obesało 68 gołębiami. Gołębie wypuszczono w Ostrowie w wspomnianą niedzielę o godz. 10-tej rano. Pierwsze cztery miejsca zajęły gołębie członka tutaj. Tow. J. Sonka, przylatując w czasie od godz. 13,29 — 14-tej, lecąc więc z szybkością 766 mtr. na minutę. Jeżeli się zważy, że dzień ten był dżdżysty i że gołębie miały silny wiatr przeciwny, to osiągnięty wynik jest dla miejscowych hodowców gołębi pocztowych bardzo zaszczytny.

Następny (ostatni) lot młodych gołębi pocztowych, i to lot „Derby”, odbędzie się w niedzielę dnia 20 bm. z Poznania (250 km.). Wsadzanie gołębi do tego lotu odbędzie się w podwórzku prezesa Tow. przy ulicy Lasowickiej w sobotę dnia 19. bm. w czasie od godz. 8 — 12.

Feliksa Piestraka. Broszurka ta zawiera 170 kart. Cena tylko 1-zł.

(b) **Śpieszmy z pomocą bezrobotnym** W niedzielę dnia 13 września br. odbędzie się w Parku Redena Wielki Festyn jesienny połączony z tombolą, strzelaniem do tarcz o cenne nagrody i wielu innymi. Początek o godz. 3 po południu. Przygrywać będzie znakomita orkiestra kolejowa. Cały dochód z festynu przeznacza się na rzecz bezrobotnych tutejszego miasta. Ze względu, że cały dochód przeznaczony jest na rzecz niesienia pomocy bezrobotnym, pożądanem jest, aby obywatelstwo bez względu na przynależność partyjną i polityczną jak najliczniej wzięło udział w tymże to festynie.

W razie niepogody festyn odbędzie się z tymże samym programem w sali Hotelu pod Lipami (Rynek) Strzelanie do tarcz o nagrody rozpocznie się już o godz. 2 popołudniu, koniec o 9 wieczór. Również odbędzie się zabawa ludowa z tańcami i uroczajkami w dniu 13 września br. od godz. 8 wieczorem w sali p. Kapuścioka.

(g) **Zebranie Tow. Polek.** Dnia 13 IX o godz. 6-tej wieczorem odbędzie się zebranie Tow. Polek w małej sali Domu Ludowego o czem zawiadamia członkinie i prosi o jaknajliczniejsze przybycie zarząd.

(g) W środę dnia 9 bm. dywizja śląska zakończyła tegoroczne manewry, które odbyły się w okolicy Woźnik, oraz na terenie b. Kongresówki. W drodze powrotnej do ich garnizonów cała dywizja oprócz kawalerii również poruszyła i nasze miasto. Mieliśmy sposobność zobaczyć niemal wszystkie pułki piechoty, oraz artylerię Wojew. Śląskiego. Przemarsz przez nasze miasto zapowiadany był tego dnia na godzinę 12-tą. Niestety niespodziewanie okazał się sztab dywizji przedwcześnie na rynku w Tarnowskich Górach, bo już o godz. 10,05. To też komitet z p. Drem. Hagerem na czele nie zdołał stawić się w komplecie o tym czasie przy bramie triumfalnej, którego zadaniem było ową dywizję śląską przywitać. Dopiero na wieść o przedwczesnym wkroczeniu dywizji do naszego miasta zabrał się komitet na rynku przywitałszy generała, który odebrał defiladę wojsk „nu podległych”. Obecni byli p. in. w zastępstwie p. Starosty p. referendarz Dzik, pp. Dr. Hager, burmistrz Michatz, apt. Bogdany, insp. Ranoszek, radca Grzonka, i wiele innych. Podziwiać mogliśmy dziarski wygląd naszych obrońców, którzy pomimo kilkutygodniowych i ciężkich strapać manewrowych wzorowo defiladowali przed ich przełożonym generałem, pierwszorzędną postacią żołnierską. Wszyscy bez wyjątku żołnierze spisali się nadzwyczaj dobrze. Specjalnie wyróżniał się przy defiladzie nasz miejscowy 11 p. piechoty, pod komendą p. pułkownika Samborskiego. Czystość munduru, ekwipunku tegoż pułku, oraz dziarska postawa niemal każdego żołnierza zasługuje na pochwałę. Defilada na rynku trwała przeszło jedną godzinę. O godzinie 11,30 pułki pozamiejscowe oraz artyleria ruszyły dalej w kierunku ich garnizonów do Król. Huty, Katowic itd. Liczna publiczność, która się na Rynku na wieść o przybyciu dywizji śląskiej zebrała, a obserwująca naszych żołnierzy podczas defilady, nabrała to przekonanie, iż wojsko polskie stoi na wysokości swego zadania.

(g) **Srebrne gody małżeńskie.** W ubiegłym czwartek obchodził znany i poważany w naszym mieście kupiec p. Franciszek Kowolik z jego małżonką srebrne gody małżeńskie. Do licznych życzeń które Państwo Kowolikowie w dniu tym ze wszechstron otrzymali, przyłącza się dodatkowo Redakcja Nowin.

(g) **Zgon.** W czwartek o godz. 3,30 rano zmarł nagle i niespodziewanie śp. Robert Sperling, sekretarz techniczny, Dyrekcji Henkel von Donnersmarck w Karłuszowcu. Zmarły liczył dopiero 44 lat. Był urzędnikiem wspomnianej Dyrekcji całe 30 lat. Dyrekcja Karłuszowiec traci w zmarłym jednego z najlepszych urzędników. U kolegów jak również u wszystkich tych, z którymi miał jakkolwiek styczność był zmarły nadzwyczaj lubiany. R. i p.

(g) **Powrót z urlopu.** Pan Starosta Korol powrócił z urlopu i objął dnia 10 bm. urzędowanie.

(g) **Aresztowanie** Niejaki Manieczyk Jerzy obywat. niem. zamieszkały w tutaj miejscowości przy ul. Gliwickiej 35 został za czyny niemoralne, popełnione w parku miejskim przyaresztowany i odstawiony do więzienia.

### Z. O. K. Z. w Tarnowskich Górach

Niecodzienną sensację dzisiaj Wam zapowie ; A więc uwaga Panie i Panowie, Dla wszystkich dzisiaj równa będzie wena, A to: Rande-vouz w sielance Redena. Festyn dla starszych jakoteż i dzieci Czas miło, bez trosk, szybko Wam przeleci, Dla Marysiów, Kasiów, Hanek Będzie dużo niespodzianek. Jest loteria, koło szczęścia, Jest okazja do zameżcia. Dla Pań grubych i tych z kości Konkurs fotograficzności. A pozatem wyścig z plackiem Zbijanie garnka omackiem. Bufet smaczny i niedrogi, Przygotujcie dobrze nogi, Bo orkiestra zabrzękoli, Więc pohulacie dowoli, Zaopatrzenie się we flotę, Osiem losów za 2 złote. By zabawy widzieć skutki Można się też napić wódki. Więc kto chce użyć rozkoszy Niech pięćdziesiąt weźmie groszy I o trzeciej już godzinie Do Redena zdrów popłynie.

**Z Śląskiego Instytutu Rzemieślniczo-Przemysłowego.** Instytut uruchamia następujące kursy:

1) Po 15-tym wrześniu 1931 r. w Król. Hucie specjalny kurs języka polskiego: dla rzemieślników. Kurs trwać będzie 5-6 miesięcy z 4-ma godzinami nauki tygodniowo. Opłata 50-zł. wpisowe 10-zł.

2) W początkach miesiąca października 1931 r. w Katowicach kurs dla podkuwaczy koni. Kurs trwać będzie 2 miesiące z 7-miu godzinami nauki tygodniowo. Opłata 50-zł. wpisowe 10-zł.

3) W miesiącu październiku 1931 r. w Katowicach kurs przygotowawczy do egzaminów mistrzowskich. Kurs trwać będzie 3 miesiące z 9-ciu godzinami nauki tygodniowo. Opłata wynosi 70-zł. wpisowe 10-zł.

Po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 10 września przeżywszy lat 44

sekretarz techniczny

**śp. Robert Sperling.**

W zmarłym, który należał do naszej administracji przeszło 30 lat, straciliśmy pilnego i sumiennego urzędnika, który swoją każdorazową gotowością potrafił sobie zaskarbić nieograniczone uznanie.

Pozostawimy go na zawsze w naszej pamięci.

Tarnowskie Góry, dnia 10 września 1931 r.  
Karłuszowiec

**The Henckel v. Donnersmarck-Beuthen**  
Estates, Limited.



4) W miesiącu październiku 1931r. w Katowicach kurs tkactwa artystycznego (dział dywanów strzyżonych, polskich, perskich i smyrneńskich), Kurs trwać będzie 4 tygodnie z 12-tu godzinami nauki tygodniowo. Oplata wynosi 30-zł.

5) W najbliższych dniach w Katowicach kursy damskiego i męskiego kroju pod kierownictwem p.A.Koniecznego z Warszawy. Kurs trwać będzie 4 tygodnie. Nauka codziennie.

6) W miesiącu wrześniu 1931r. specjalny kurs modniarstwa (wyrób kapeluszy). Kurs trwać będzie 3 miesiące z 9-ciu godzinami nauki tygodniowo.

Wszelkich informacji odnośnie wyżej wymienionych kursów udziela i przyjmuje zapisy Śląski Instytut Rzemieślniczo-Przemysłowy w Katowicach przy ul. Krasińskiego (gmach Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych).

Ustnie można się zgłaszać codziennie w godzinach urzędowych od 9,30 do 13, od 16-19, w soboty od 9,30-13.

### Zbiórka uliczna na rzecz bezrobotnych.

(g) Zorganizowana na 6. bm. zbiórka uliczna na rzecz bezrobotnych w Tarnowskich Górach została z powodu niepogody przełożona na następną niedzielę, 13 bm. Ze względu na nadchodzącą porę zimową w której rodzinami bezrobotnych trzeba się szczególnie zaopiekować, należy się spodziewać, że akcja na rzecz bezrobotnych znajdzie wśród tut. obywatelstwa zrozumienie i niewątpliwie przyjdzie bezrobotnym z doraźną pomocą.

### Sądy doraźne.

Ze względu na liczne przestępstwa tak natury politycznej jak i kryminalnej, które się w ostatnich czasach powtarzały, Rada Ministrów rozporządzeniem z dnia 2 września 1931r. zarządziła wprowadzenie przed sądami powszechnymi na całym obszarze Państwa postępowanie doraźne.

Postępowaniu doraźnemu podlegają następujące przestępstwa: zdrada kraju, naruszenie miru powszechnego w tłumie przestępnym, morderstwo, zabójstwo umyślne, umyślny ciężki uraz cielesny, kradzież z bronią, kradzież w bandzie, rozbój, kradzież rozbójnicza, wymuszenie rozbójnicze, podpalenie, zniszczenie rzeczy za pomocą substancji wybuchowych, umyślne wywołanie wylewu, umyślne uszkodzenie przewozu kolejowego, fałszywe znaki lub sygnały, umyślne narażenie na niebezpieczeństwo ruchu telegraficznego, umyślne uszkodzenie budowli wodnych, połączone z ciężkim urazem cielesnym, umyślne spowodowanie osadzenia lub zatonięcia statku, umyślne zatrucie studni lub zbiorników wody, używanie zbrodniczych i wszechgroźących środków wybuchowych oraz przestępstwa za szpiegostwo wojskowe, polityczne, dyplomatyczne i gospodarcze oraz inne przestępstwa przeciw Państwu.

Kto poczynawszy od dnia 10 września br. popełni lub usiłuje popełnić jedno z przytoczonych wyżej przestępstw, jako sprawca, współsprawca, podżegacz lub pomocnik, będzie sądzony w postępowaniu doraźnym, przy którym stosuje się następujące kary ;

a) zamiast karę ciężkiego więzienia, nastąpi kara śmierci.

b) zamiast innych kar, następuje kara ciężkiego więzienia od 10 do 15 lat.

W postępowaniu doraźnym nie mają zastosowania przepisy innych ustaw karnych o złagodzeniu kary, a wyroki i postępowania sądu wydane w postępowaniu doraźnym nie ulegają zaskarżeniu, oraz wyroki śmierci wykonane są w ciągu 24 godzin po ogłoszeniu wyroku.

### Porządek nabożeństw kościelnych.

od 13 września do 16 września 1931r.

Niedziela o godz. 6,45 msza św. śpiewana, o godz. 8,30 za żyjących z Matek Chrześcijańskich, o godz. 10 w int. uczestników pielgrz. na Górę św. Anny (niem.) o godz. 11,30 msza św.

Poniedziałek o godz. 6,15 na cześć św. Notburgi (niem.) o godz. 7,30 za nowożeńców Lorenz-Biadacz.

Wtorek o godz. 6,15 do Boskiej Opatrzności (niem.) o godz. 7,30 za zmarł. Jana Doliboga, Wojciecha i Karoliny Sapiów, i Marji Schastok. (niem.)

Środa o godz. 6,15 rocznica za d. śp. Pawła Cieśli. o godz. 7,30 za d. śp. Wilhelma i Magdaleny Reinoga z kond. (niem.)

### Z pow. Tarn. Gór

**Bobrowniki,** Dnia 13 bm. odbędą się w Bobrownikach zawody o odznakę za pięciobój sportowy Związku Strzeleckiego. Udział biorą Oddziały: Rudne Piekary, Bobrowniki, Sucha Góra i Tarnowice Stare. Sędziowie z Tarnowskich Gór.

### ŁAŃCUCH PRASOWY.

W ostatnim numerze Nowin przez pomyłkę ominięto w łańcuchu p. Aptekarza Hocha, który złożył w naszej Redakcji 25-zł. na rzecz komitetu bezrobotnych i prosił temsamem p. Dra Nawrotka o kontynuowanie.

Pan Doktor Matuszek złożył na rzecz Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym w naszej Redakcji 25-zł. i prosi równocześnie p. Doktora Jarczyńskiego o kontynuowanie łańcucha.

(y) **Żyglin.** Przy udziale licznych wiernych tut. i sąsiednich parafji odbył się tutaj w wtorek dnia 8 bm. odpust Narodzenia Najśw. Marji Panny. Na odpust przybyli także liczni kramarze, którzy sądząc z natłoku przy ich stoiskach, zrobili dobry interes.

### SZARLEJ — W. PIEKARY

**Z działalności Komitetu Niesienia Pomocy Bezrobotnym w Szarleju.** W sierpniu br. posiadała gmina Szarlej 1800 bezrobotnych. Na uśmierzenie niedoli bezrobotnych wpłynęły następujące kwoty: ze zbiórki wśród obywateli 230zł., ze zbiórki targowej 240

W dniu 10 b. m. zmarł członek Rady Nadzorczej naszej Spółki

sekretarz techniczny

## śp. Robert Sperling.

W zmarłym straciliśmy powszechnie cenionego kolegę i członka o wielkich zaletach charakteru i szlachetności, który przez ofiarną swą pracę dla naszej Spółki zaskarbił sobie uznanie oraz trwałą pamięć.

Cześć Jego pamięci!

Tarnowskie Góry, dnia 11 września 1931 r.

### Beamten-Wohnungsverein

Sp. z ogr. odpow. w likwidacji.

**Rada Nadzorcza.** Grzonka, prezes.

**Likwidatorzy.** Garus, Liberski, Wyciszczok.



## Mój dom jest moją twierdzą!

Mówi przysłowie angielskie: gdzie jesteś lepiej zabezpieczony na starość, jak nie we własnym domu?

Do osiągnięcia tego celu dopomożemy Ci przez udzielenie długoterminowej pożyczki amortyzacyjnej po 4%.

Żądajcie naszych bezpłat. prospektów.

### ŚLĄSKI ZWIĄZEK KREDYTOWY

TARNOWSKIE-GÓRY, RYNEK 10.

### Stale na składzie

wszelkiego rodzaju materiały do budowy Kanalizacji i Instalacji.

### Narzędzia rzemieślnicze

MASZYNY DLA PRZEMYSŁU i ROLNICTWA. SPRZĘTY KUCHENNE, DŹWIGARY, ŻELAZA i BLACHY.

Wielki wybór. Ceny przystępne.

**Tarnogórski Handel Żelaza**  
dawniej **A. BAUM**  
Tarnowskie Góry, Zamkowa 4, Telefon 16 i 18.

zł., ze zbiórki z dnia bezrobocia 125,— zł. Od ks. prob."Ledwonio 30,— zł. Miejscowi piekarze poza tem ofiarowali 56 bochenków chleba, rzeźnicy 128 kilo mięsa oraz 150 kilo kości na zupę. Kuchnia bezrobotnych wydaje obecnie 20 obiadów. Poza tem wypłacono 3700,— zł. zapomogi jednorazowej. Wszystkim ofiarodawcom ślą bezrobotni tą drogą najserdeczniejsze „Bóg zapłać“ prosząc, żeby w bieżącym miesiącu do złagodzenia nędzy przyczynili się również miejscowi kupcy mojąszewego wyznania.

### „SZUMKA“ najlepszy napój bezalkoholowy.

Za długi mojego syna **Gotharda Wagnera** nie odpowiadam.

**Ludwik Wagner,**  
Tarn. Góry,  
ul. Wawrecki 2.

### Unieważniam zagubioną książeczkę wojskową na nazwisko Bloch Franciszek,

Radzionków,  
ul. Kowalska nr. 14.

### Poszukuję podróżującego z branży kolonjalnej, młodszy człowiek, oraz 1 biuralistkę.

Przedłożyć wnioszek, warunki oraz życiorys do Redakcji Nowin.

## Ogłoszenie.

Magistrat zawiadamia właścicieli nieruchomości, że termin płatności I. raty podatków budynkowego, gruntowego i od placów budowlanych za rok 1931/32 upływa z dniem 15-go września br.

**Magistrat.**  
(—) Michatz, burmistrz.

### KINO „NOWOŚCI“

TARNOWSKIE GÓRY.

Od piątku do poniedziałku:

Pierwszy film dźwiękowy i mówiący wytwórni Leo-Film

## „Serce na ulicy“.

W rolach głównych:

NORA NEY —  
ZBYSZKO SAWAN —  
HANKA ROZWODOWSKA.

Początek seansów w dni powszednie od godz. 6,15 i 8. W niedziele od godz. 3-ciej.

### KINO „APOLLO“.

Od piątku do poniedziałku.

II-serja ciekawego i fascynującego filmu jakim jest:

## Grobowiec Indyjski.

II serja przewyższa o wiele serję I-szą, swą ciekawą treścią.

Początek seansów w dni powszednie od godz. 5-tej, 6,45 i 8,30. W niedziele od godz. 3-ciej.

Najtańszem i najdogodniejszym źródłem zakupu

## SOLIDNYCH MEBLI

jest **Firma Bracia JOJKO**  
w TARNOWSKICH GÓRACH, NOWY RYNEK NR. 7.



**Wyjątkowo tanie źródło zakupu!**

**SPECJALNOŚĆ:** pończochy, bielizna, trykoty, towary krótkie i manufakturyjne, firanki i chodniki po cenach bardzo niskich.

**Dom. tow. A. L. Klimek,**

Tarnowskie Góry, ul. Krakowska nr. 9.

## Licytacja przymusowa.

W dniu 17 września 1931 r. o godz. 11<sup>1/2</sup> odbędzie się w Tarnowskich Górach na placu Firmy L. Moeller przy ulicy Sienkiewicza 5 licytacyjna sprzedaż:

**20 m<sup>3</sup> desek.**

Tarnowskie Góry, dnia 8 września 1931 r.

**Kierownik Urzędu.**

(—) Szymberski.

## Lekcje tańców

dla początkujących i postępowych rozpoczynają się w Tarn. Górach w Hotelu „pod Lipami” — —

**w środę, dnia 16-go września 1931 r.**

dla pań o godz. 8-mej, dla panów o godz. 9 wieczorem. Zgłoszenia przyjmujemy od godz. 6-tej wiecz.

Również urządzamy kursy prywatne dla związków i t. p. oraz kółka dla starszych państw uczni szkolnych na szczególnie dogodnych warunkach.

Nauczamy najnowszych tańców w nowoczesnym, międzynarodowym stylu.

Informacji udziela i zgłoszenia przyjmuje także właściciel Hotelu.

**Szkoła tańców**

**K. Gruczyk i Rita Hampel,**  
Tarnowskie Góry, Hotel „pod Lipami”.

**Chwila możliwości zdobycia gotówki w obecnym okresie kryzysu gospodarczego zbliża się!**

**Od dnia 9 września do 17 października, codziennie odbywać się będą ciągnięcia V. klasy 23 Loterii klasowej.**

**GŁÓWNA WYGRANA W SZCZĘŚLIWYM WYPADKU  
1.000 000.00 zł.**

**Nie zwlekaj więc, lecz niezwłocznie weź udział w tym biegu o bogactwo!**

**Kup los w Kolekturze**

**Komunalnej Kasy Oszczędności Powiatu**

TARNOWSKIE GÓRY

**Oddział miejski przy ulicy Krakowskiej Nr. 12.**

lub w Centrali (gmach Starostwa) pokój Nr. 20.

**Nie omijaj Swojego Przeznaczenia! Za niewielką cenę losu, możesz stać się bez trudu bogatym człowiekiem i zapewnić sobie i rodzinie dostatni byt!**

Nasz powiat szczęście w grze loteryjnej nie omija! W ostatniej loterii klasowej, na zakupiony przez mieszkańców powiatu tarnogórskiego los padła główna wygrana w sumie 400.000 złotych!

**CENY LOSÓW:** dla nowonabywcy  
dla posiadacza losu klasy IV-tej

50 zł. za ćwiartkę  
10 zł. za ćwiartkę

## Lazarus Moeller

Tow. z ogr. odp.

**TARNOWSKIE GÓRY-  
FILJA SZARLEJ**

**tartak parowy i heblarnia**

**STAŁY SKŁAD**

belek, krokwi, bocznych desek nielamowanych, szalówek, desek do wykładania, materiałów budowlanych, okraglaków i pół-okraglaków, materiałów stolarskich w wszelkich rozmiarach, listw przyściennych oraz drzewa liściastego każdego rodzaju

**Rok założ. 1850.**

Telefon Tarn.-Góry 25 i 36

Telefon Szarlej 122.

## Drogerja „pod Bocianem”

WŁADYSŁAW SZULGIT

**Tarnowskie Góry, ul. Krakowska 17**  
Telefon 72.

**POLECA PO CENACH NISKICH:**

**Pokosty — farby — lakiery — pendzle!**

**Skuteczne środki trujące na myszy i szczury**

Mortēina tępi skutecznie szwaby, rasy i wszelkie robactwo. — „Mola” niszczy mole i wszelkie owady pod gwarancją. — „Wywabi” czyści wszelkie plamy.

**DOM TOWAROWY**

**HERMANN MITSCHKOWSKI,**  
TARNOWSKIE GÓRY, NARÓŻNIK RYNKU

poleca po najtańszych cenach:  
sukienki dziecięce, trykoty, towary wełniane  
rękawiczki, pończochy, bieliznę trykotową,  
artykuły męskie, kapeluszy, czapki, parasolki, laski, firany, materiały wełniane, towary krótkie itd.

Największy magazyn wełny na pończochy i roboty ręczne.

## Restauracja i Kawiarnia „Polonia”

TARNOWSKIE GÓRY, ul. Krakowska nr. 10

poleca dobrze pielęg. piwa tyskie, wina, wódki i likiery.  
Ciepłe i zimne potrawy o każdej porze.

**ŚNIADANIA, OBIADY i KOLACJE.**

**Dziennie koncert orkiestry 3 p. ul.**  
od godz. 19,30 do 1,30.

Przyjmuje zamówienia na bankiety, wieczorki itp.

**CENY  
ZNIŻONE**

**W. Szczupakowski.**

**Chcesz się usamodzielnic, kupić lub  
wybudować sobie własny dom —  
oszczędzaj zawczasu i składaj  
pieniądze**

## w Banku Ludowym

Spółdz. z odpow. nieogr.

**Tarnowskie Góry, Rynek nr. 15**

gdzie otrzymasz wysokie odsetki i punktualny zwrot oszczędności. — Gdy własne fundusze nie starczą uzyskasz pomoc w Banku w formie korzystnej pożyczki. Oszczędności gwarantowane są majątkiem członków który wynosi miliony złotych.

**Na początek roku szkolnego**

polecam mój bogato zaopatrzonej magazyn w

## materiały wełniane,

jak i aksamity do prania, gładkie i w deseniach, jak również płótna na fartuszki po najniższych cenach.

**Proszę zobaczyć moje okno wystawowe.**

**W. BOLIK, Tarn. Góry**

ul. Krakowska 19.

## OGŁOSZENIE!

**Towarzyst. konsumowe**

(stare) Sp. z o. odp.

w STRZYBNICY R. Sp. 24

**likwiduje się.**

Wzywa się wszystkich wierzycieli konsumu do zgłoszenia swoich pretensji najpóźniej do dnia 31. X. 1931.

Strzybnica, 5. IX. 1931.

**Zarząd likwidujący.**

Oleksey. Masłowski.

**Sprzedam  
dom mieszkalny**

nowo wybudowany. Potrzebno gotówkę od 15. — 20.000 zł. Zgłoszenia do Redakcji Nowin pod T. B.

**Formularze  
meldunkowe**

do nabycia

w Druk. Polskiej

**Tarn Góry Rynek 13.**

**Abonujcie**

**Nowiny**



**GOTUJ I OGRZEWAJ GAZEM ZAOSZCZĘDZISZ  
CZAS, BO CZAS TO PIENIĄDZ.**

Redaktor naczelny: Gruszka Winfryd, Tarn. Góry. Redaktor odpow. Kaczmarek Franciszek, Tarn. Góry.

Druk: DRUKARNIA POLSKA, TARN. GÓRY.